

KULTURA

Iragandako denboraz, Markuletaren azken poemak

- ▶ 'Denbora bere lekura' (Erein) bilduma aurkeztu du astean
- ▶ Hamar urtean idatzi dituen askotariko poemak hautaketa da

AITZIBER ARANBURUZABALA | OÑATI
Bederatzi urteren ostean seigarren poema-liburua argitaratu du Gerardo Markuleta oñatiarrak: *Denbora bere lekura* (Erein).

Azken hamar urteetan idatzitako poemak hautaketa da eta izenburuak garden azaltzen du liburua asmo nagusia. "Iru-ditzen zait iraganak, denbora joanak, batzuetan gehiegizko pisua hartzen duela gure bizitzan, gure denbora presentean. Nik, behintzat, hala bizi izan dut: nerabezaro gatazkatsua, lehen gaztaro gorabeheratsua, traba astunegia gertatu zaizkit urte askoan. Baina ez naiz ahazteaz ari, ezta bizi izandakoa bazter batera uzteaz ere. Nire lehen ideia zen berrogeita hamar urte betetzean argitaratzea; orain bi urte, bada. Sinbolikoki bada ere, adin horrekin oso garbi ikusten dugu denbora gehiago utzi dugula atzean, aurretik duguna baino. Gero, hau dela eta bestea dela, atzeratu egin da argitaratzeko unea".

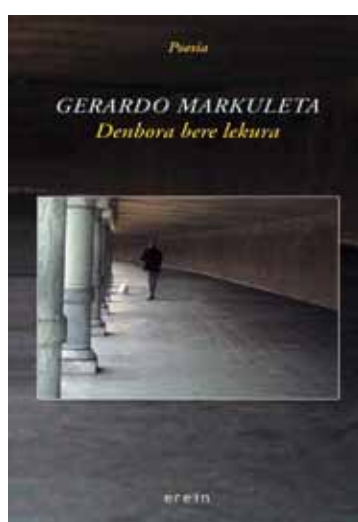
Lau atal, elkarrekin josiak
Berrogeita hamar poema dira; aurreko liburu guztietan moduan, itxura eta luzera askotarikoak: "Komikian esan ohi den bezala, *marra garbiko* poemak dira, muturreko lirismorik eta surrealismo edo bestelako abangoardiakeriarik gabekoak. Lehen irakurraldian zuzen burmuinera eta bihotzera jotzen dutenak, gero bestelako interpretazioak egiteko bidea eskaintzen badute ere".

Lau ataletan banatu du liburua. "Esango nuke, baina, guztiak batzen dituztela doinu bakar batek, asmo jakin batek eta testuak tolesteko molde batek". Lehen atalean, Oñatin eman zituen haurtzaroko eta nerabezaroko eszenak dira nagusi; haren esanetan, atzera begira jarriz gero, hara jotzen dute bizkor burmuinak eta bihotzak, anabasa orekatsu honetara nola iritsi garen ulertu guran. Herriko tokiak eta pertsonak batu ditu horietan; tartean daude gurasoei eskainitakoak.

ESANAK

"Oroitutakoari bere pisu doia ematea da nik nahiko nukeena"

G.MARKULETA | IDAZLEA

Liburu berriaren azala. | G.M.

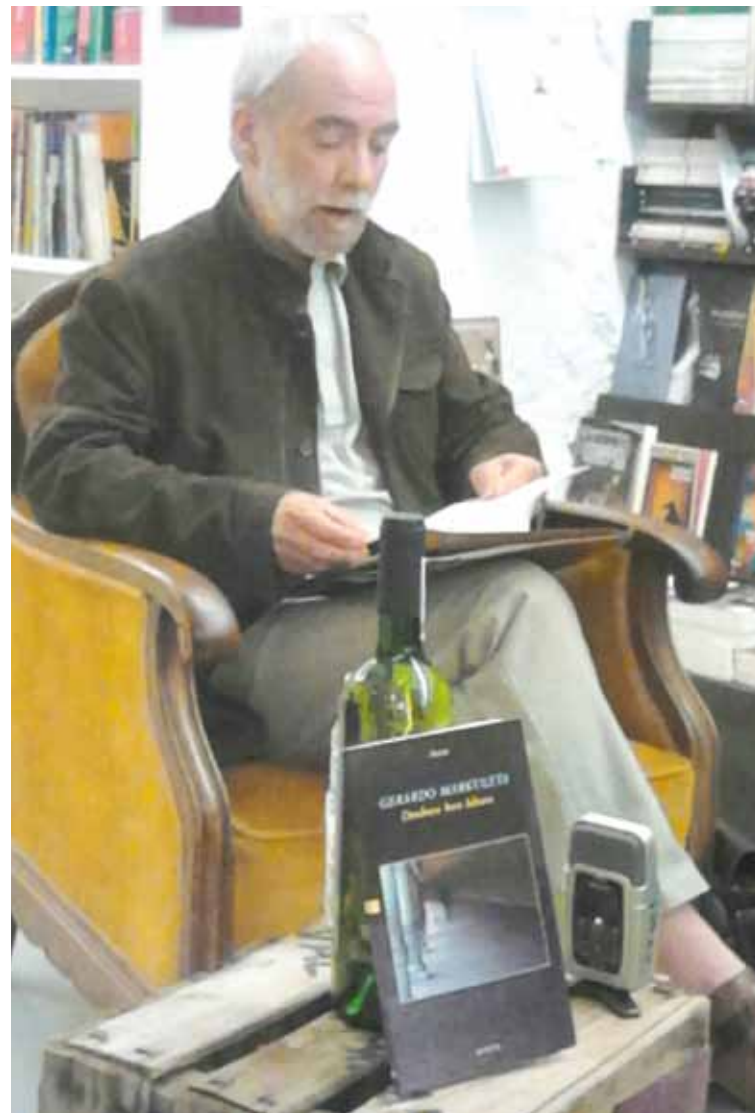
Iragan kolektiboaz jardun du *Ezkatuko tiradera* izeneko bigarren atalean. "Iraganak gu guztioi bizkarrean ezarri digun zamaz aritu naiz; soziologo batek, beharbada, *bortxa identitarioa* esango lioke eta kazetari batek, berriz, *gatazka*, eta gure Iban Zalduek *La Cosa*. Sendagarria izateko esperantzarekin idatzitako poemak batu ditut, horien artean".

Hirugarren atalean *-Altzari japoniarra* du izena—duen laburzaletasunari eman dio lekua. "Labur aritu beharrez, hitzak luzean ezin eta, sakontasunean, oihartzunetan, zabaldu behar dira; eta, berba gutxi direnez gero, erabateko doitasunez aukeratu eta erabili beharra dago. Gehienak *haiku* tankerakoak dira, hau da, Japoniako poesia motakoak; baina ez guztiak".

Azken atalerako utzi ditu "amodio-poema" kontzeptuarekin antz handien izan dezaketen testuak. "Atal honetakoak biltzean, neure buruarekin harritu naiz. Amodiozko anti-poema asko idatzia naiz ni; oraingoan ia ezkon poemak ere idatzi ditut, baina umore puntua ahaztu gabe".

Lehen irakurlea, norbera

Poesiarik irakurtzen ez dutenentzako ere liburu egokia dela dio, "poesiakeria gutxi dakarrelako", baina lehen irakurlea norbera dela aitortzen du, gusturen irakurtzen dituen poemak tankerakoak idazteko nahiari erantzun guran. Idazterakoan, adiskideen zirkulua ere buruan izan duela dio, batzuk poetak eta beste batzuk poesia-zaleak. "Zirkulu hori nahi adina zabal daiteke. Seguru nago

Gerardo Markuleta azkeneko lana irakurtzen. | G.M.

kantautorearen bat animatzen bada poemaren batekin kanturen bat egiten, jende askok buruz ere ikasiko duela, poema denik ere ohartu gabe".

Hainbat dira Markuletaren poemekin kantuan egin dutenak: Jabier Mugurutza, Anje Duhalde, Mikel Urdangarin eta Josetxo Goia-Arribe, besteak beste.

Onenak emateko garaian dago

Denborarekin, testuak tolesteko molde baten jabe eginda, heldutasuna lortu duela dio, eta narratibarako pausoa emateko tentatzen dutela ere bai: "Baina irakurle eta idazle moduan laburren zalea naiz. Izatekotan, ipuin laburrak, mikro-ipuinak edo eleberri motzen bat idatziko nuke".

Zergatik aukeratu dituzu Gerardo Markuletaren poemak musikatzeko?

JABIER MUGURUTZA
MUSIKARIA

"Aspaldiko elkarlana da bion artekoa. Haren hitz asko musikatu izan ditut, disko guztietan dut haren kanturen bat. Azkeneko bildumatik ere aukeratu dut bat. Horrez gainera, poesia musikatu errezitaldiak ere egin izan ditugu; martitzeneko aurkezpenean, azkena. Gauzak ikusteko eta adierazteko modu antzerkokoak dugu Gerardok eta biok".

ANJE DUHALDE
MUSIKARIA

"Orain urte asko ezagutu genuen elkar. Bi kantu egin ditut haren hitzekin: *Heldu artean* eta *Ezin koplak*. Irrikan nago bilduma berria hartzeko, ea hortik ere zerbait ateratzen dudana. Gauza oso sentikorrek eta zuzenak egiten ditu; poesia modernoa da, baina jatorri herrikoiarekin. Metafora asko erabiltzen ditu eta hori oso gustuko dut".

Mugurutzarekin martitzean egin zuen poema musikatu errezitaldia. | EREIN